

Abstrakt

Tato dizertační práce analyzuje roli apokalypsy jakožto zjevení pravdy, její různé aspekty a prvky s ní spojené (paranoia, andělé) v románech Thomase Pynchona *V.*, *Dražba série 49* a *Duha přitažlivosti*. Apokalypsa jakožto zjevení pravdy o povaze světa, v němž žijí protagonisté zkoumaných Pynchonových románů, hraje ve zkoumaných románech zásadní úlohu. Lze nicméně tvrdit, že je ve zkoumaných dílech je tato apokalypsa jen iluzorní, nedosažitelná, neboť tyto romány jsou založeny na premise, že žádná konečná pravda neexistuje. Není tudíž co zjevovat. Protagonisté Pynchonových románů dosahují pouze zjevení individuální pravdy, jakési soukromé apokalypsy.

Podstatnou úlohu při zkoumání role apokalypsy v dílech Thomase Pynchona a v západní kultuře obecně hrají mimo jiné také milenaristická očekávání a komunikační proces mezi lidmi a Bohem. Zprostředkovateli tohoto procesu jsou andělé. Tlumočení Božího sdělení nemůže být ze své podstaty přesné, dokonalé. Při jakékoli komunikaci totiž dochází k jejímu zkreslení, interpretaci. Rétorickým ekvivalentem této distorze je metafora, jejíž neurčitá, subjektivní povaha stojí v základech pocitů paranoie. Ta se ve zkoumaných dílech Thomase Pynchona mění v kreativní princip: postavy těchto románů jsou nuceny vytvářet svůj vlastní svět.

Ve své druhé části se tato práce věnuje výkladu apokalyptického významu událostí 11. září 2001 v americké kultuře, poskytuje základní literárněhistorický přehled děl spojených s tématem 11. září a nabízí interpretační analýzu vybraných románů (Don DeLillo, Jonathan Safran Foer, Ken Kalfus, Paul Auster, John Updike), které události 11. září reflektují. Předmětem zkoumání je, zdali se 11. září dá v těchto románech považovat za apokalyptickou událost, tedy zdali jde o prostředek zjevení pravdy, byť by šlo o pravdu individuální, soukromou.